

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

गुरुवार, दिनांक ०७ एप्रिल, २०१६ / चैत्र १८, १९३८ (शके)

- (१) महसूल, पूर्णवसन व मदत कार्य, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ, कृषी आणि फलोत्पादन, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री
- (२) परिवहन मंत्री
- (३) उर्जा, नवीन व नवीकरणीय उर्जा मंत्री
- यांचे प्रभारी विभाग

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४२

परळी औष्णिक विद्युत केंद्रात २.२५ लाख टन कोळसा पडून असल्याबाबत

- (१) * ४९५८३ श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय उर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) परळी औष्णिक विद्युत केंद्र पाण्याअभावी बंद असल्याने वीज केंद्रात वापरा अभावी २.२५ लाख टन कोळसा पडून असल्याची बाब माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वापराअभावी पडून असलेल्या कोळशाची वातावरणातील घटकांशी संपर्क होऊन राख होत असल्याने शासनाचे लाखो रूपयांचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, परळी औष्णिक विद्युत केंद्रात कोळसा उचलण्याची यंत्रणाच नसल्याने लाखो रूपयांचा कोळसा पडून आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, संच बंद असल्यामुळे पडून असलेला कोळसा उचलण्याची यंत्रणा बसविणे, इतर केंद्रासाठी वापर होणे अथवा स्थानिक उद्योजकांना विक्री करणे इत्यादी मागण्या होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(६) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने पडून असलेल्या कोळशाच्या व्यवस्थापनासाठी दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

सदर कोळशाचा साठा नियोजितरित्या व्यवस्थितपणे डोझरद्वारे एकत्रित करून कॉम्पॅक्टरद्वारे दाबून (compress), रचून ठेवलेला आहे. त्यामुळे अंतर्गत ज्वलनाला प्रतिबंध झालेला आहे. तसेच अग्निशमन विभागामार्फत नियमितपणे पाण्याचा मारा करण्यात येत असल्यामुळे राख निर्माण होण्यास प्रतिबंध झाला आहे.

(३) हे खरे आहे.

परळी औष्णिक विद्युत केंद्रातील कोळसा हाताळणी विभागाची रचना ही फक्त कोळसा उतरवून घेण्यासाठीच आहे.

(४) हे खरे नाही,

(५) परळी औष्णिक विद्युत केंद्रात कोळसा उचलण्यासाठी यंत्रणा बसविण्याचे प्रस्तावित नाही. तसेच इतर केंद्रात कोळशाचा वापर करण्यासाठी वा कोळशाच्या खरेदीबाबत स्थानिक उद्योजकांकडून कोणतीही मागणी करण्यात आलेली नाही.

(६) व (७) केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाच्या (CEA) मार्गदर्शक तत्वानुसार कोळशाचा साठा हा २० दिवस पुरेल एवढा ठेवणे आवश्यक आहे. सध्या परळी येथे १९ दिवस पुरेल एवढा साठा आहे. सदर कोळशाच्या साठ्याचे पुढील २ ते ३ महिने व्यवस्थितरित्या जतन करून आगामी पावसाळ्यामध्ये परळी औष्णिक विद्युत केंद्रातच वीज निर्मितीसाठी वापरण्याचे नियोजन आहे.

वरुड (जि. अमरावती) तालुक्यामध्ये गौण खनिजाचे उत्खनन होत असल्याबाबत

(२) * ४७०१४ प्रा.विरेन्द्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय महसूल

मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वरुड (जि. अमरावती) तालुक्यामध्ये गौण खनिजाच्या उत्खननावर बंदी असताना महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे तस्कर सर्रासपणे मोठ्या प्रमाणात गौण खनिजाचे उत्खनन करून त्याची रात्रीच्या वेळी वाहतूक करीत असल्याने शासनाचा लाखो रुपयांचा महसूल बुडत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गौण खनिजाच्या उत्खननाला आळा घालण्याबाबत तसेच संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) वरुड तालुक्यात गौण खनिजांच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीस आळा घालण्यासाठी भरारी पथके नेमण्यात आली असून सदर पथकांमार्फत माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये १० वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करून रु. १,३६,०००/- इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे.

तसेच सन २०१५-१६ मध्ये वरुड तालुक्यात गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/वाहतूकीच्या एकूण ७६ प्रकरणांत रु. १४,५२,४२७/- इतका दंड वसूल करण्यात आलेला आहे व ३ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गुहागर (जि.रत्नागिरी) शहरातील विद्युत केबल
 भूमिगत करण्याच्या प्रस्तावाबाबत**

(३) * ४८९६७ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गुहागर (जि.रत्नागिरी) शहरातील हद्दीमध्ये माहे सन २००९ मध्ये झालेल्या फयान वादळात व समुद्राच्या खारट हवेमुळे असंख्य वीज खांब कोसळून नुकसान झाले असल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी जमिनीखालून केबल टाकण्याची मा.ऊर्जा मंत्री यांचेकडे माहे जानेवारी २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जमिनी खालून केबल टाकणे हा एकमेव पर्याय असल्याने महावितरण कंपनीकडे मंजूरीसाठी पाठविलेला परिपूर्ण प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रस्तावाला मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे. स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.ऊर्जा मंत्री यांच्याकडे दिनांक ८.२.२०१६ रोजी निवेदन पत्र दिलेले आहे.

(२) राष्ट्रीय वादळ भय उपशमन (NCRMP) या योजनेतर्गत उपरी तारमार्ग भूमिगत करणे, रोहित्रे उंच प्लिन्थवर बसविणे तसेच विद्युत ग्राहकांच्या सर्व्हिस वायर भूमिगत करणे इत्यादी कामाचा समावेश असून या योजनेमध्ये महाराष्ट्राच्या समुद्र किनारपट्टीलगतच्या चार जिल्हयातील एकूण १२ ठिकाणचे प्रस्ताव मदत व पुर्नवसन विभागाकडे सादर करण्यात आले होते. यामध्ये गुहागर या ठिकाणचा समावेश आहे.

(३) राष्ट्रीय वादळ भय उपशमन (NCRMP) या योजनेसाठी केंद्र शासनाने रु. २०० कोटीचा निधी महावितरणसाठी मंजूर केला असून जागतिक बँकेने १२ प्रस्तावित ठिकाणांपैकी रत्नागिरी (जि.रत्नागिरी), अलिबाग (जि.रायगड) व सातपाटी (जि.पालघर) या तीन ठिकाणांची निवड केली आहे. त्यामध्ये गुहागरच्या प्रस्तावाचा समावेश नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लातूर जिल्हयातील दुष्काळ आणि पाणीटंचाईमुळे
गावकरी स्थलांतरीत होत असल्याबाबत**

(४) * ५२७६३ श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्हयातील सुमारे ५०,००० गावकरी दुष्काळसदृश्य परिस्थिती आणि त्यामुळे निर्माण झालेल्या भीषण पाणीटंचाईच्या समस्येमुळे स्थलांतरीत होत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सुमारे १,६४० टॅकर मराठवाड्यातील जिल्ह्यात पाणीपुरवठा करत असून त्यापैकी सर्वात कमी म्हणजे फक्त १६६ टॅकर लातूरला पाणीपुरवठा करत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पुणे आणि औरंगाबाद येथे मोठ्याप्रमाणावर स्थलांतर झाले असून दुष्काळ, चाराटंचाई तसेच पाणीटंचाई या समस्या सोडविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

टंचाई परिस्थितीत पिण्याच्या पाण्याची निकड विचारात घेऊन टॅकर पुरविण्याचे अधिकार शासन निर्णय दिनांक २३.२.२०१६ नुसार संबंधित तहसीलदार यांना देण्यात आलेले आहेत.

(३) सद्यःस्थितीत लातूर जिल्ह्यात एकूण ३ चारा छावण्या सुरु असून त्यामध्ये एकूण १३४९ जनावरे दाखल करण्यात आली आहेत. तसेच आवश्यकतेनुसार व मागणीनुसार चारा छावण्या मंजूर करण्याचे प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राजूरा (जि.चंद्रपूर) शहरालगतच्या सर्व्हे क्र.१४९ मधील भूखंडाची महसूल विभागाकडून करण्यात आलेली मोजणी

(५) * ५१७४४ श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजा राजूरा (जि.चंद्रपूर) शहरालगतच्या सर्व्हे क्र. १४९ मधील जमिनीची मोजणी भूमि अभिलेख व महसूल विभागाने दिनांक १५ व १६ जानेवारी, २०१६ रोजी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मोजणीसाठी तयार केलेल्या दस्तऐवजानुसार सर्व्हे नं.१४९/४/२ मधील १.६२ हे.आर., सर्व्हे नं. १४९/१० मधील ३.०६ हे.आर., सर्व्हे नं.१४९/११/२ मधील २.०२ हे.आर, १४९/३ मधील ०.७८ हे.आर, सर्व्हे नं.१४९/१४ मधील १.८२ हे.आर. सर्व्हे नं.१४९/१५ अ मधील २.११ हे.आर. सर्व्हे नं. १४९/१५ ब मधील २.०२ हे.आर. सर्व्हे नं.१४९/१६ मधील ०.६२ हे.आर. जमिन शहरातील धनाढ्यांच्या नावाने असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त जमिन आदिवासींना वाटप केल्यानंतर सरकार जमा झाली असतांना ही जमिन गैरआदिवासींच्या नावाने देण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधितांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४), (५) व (६) मौजा राजूरा येथील शासकीय भुखंड सर्व्हे क्र.१४९ चे वेगवेगळे पोट हिस्से असून सदर भूखंडाची मोजणी दिनांक १५.०१.२०१६ ते दि.२२.०२.२०१६ या कालावधीत झालेली आहे. सर्व्हे क्र. १४९ चे प्रश्नाधिन ८ पोट हिस्से वेगवेगळ्या ८ व्यक्तींना वाटप करण्यात आले आहे. उक्त ८ व्यक्तींपैकी २ व्यक्ती आदिवासी असून अन्य ६ व्यक्ती गैरआदिवासी आहेत. सदर वाटप करण्यात आलेली जमीन कधीही शासन जमा करण्यात आलेली नाही.

स.क्र.१४९/११/२ (क्षेत्र २.०२ हेक्टर) ही जमीन वाटपाद्वारे श्री मलका सोयाम या आदिवासीस मिळाली होती. त्यांनी सदर जमीन श्री. सुरेश शंकर सिडाम या आदिवासीस विक्री केली. श्री. सिडाम यांनी सदर जमिनीची अपर जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांच्याकडून अकृषिक मंजूरी घेऊन व लेआऊट टाकून प्लॉटस्ची विक्री केली आहे.

स.क्र. १४९/१४ क्षेत्र १.८२ हेक्टर ही जमीन वाटपाचे आधारे श्रीमती पिसी ज. किसना गोंड या आदिवासीस मिळाली होती त्यांनी सदर जमीन श्री. माधव पंधारे या आदिवासीस विक्री केली. श्री पंधारे यांनी सदर जमिनीची अपर जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांच्याकडून अकृषिक मंजूरी घेऊन व लेआऊट टाकून प्लॉटस्ची विक्री केली आहे.

वरील दोन्ही प्रकरणी जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांनी अपर जिल्हाधिकारी यांचे अकृषिक परवानगी संबंधी आदेश दि.२४.०६.२०१३ रोजी रद्द केले होते. सदर दोन्ही जमिनीबाबतच्या अपील प्रकरणी अपर आयुक्त, नागपूर यांनी जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांचे सदर आदेश रद्द करून अपर जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांचे आदेश कायम केले आहेत.

**चंद्रपूर औष्णिक वीज निर्मिती केंद्राला वाहतूक कंत्राटदाराने
कोळश्याऐवजी मातीची चुरी पाठविल्याबाबत**

(६) * ४५०२९ श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय

उर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर औष्णिक वीज निर्मिती केंद्राला वेस्टर्न कोल्ड फिल्ड लि.च्या कोळसा खाणीतून ट्रान्सपोर्टर कंपनीने खापरी कोल डेपो येथे कोळश्याऐवजी मातीची चुरी पाठविण्यात आल्याचे दिनांक १६ डिसेंबर २०१४ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कंपनीने कोळशाची परस्पर विक्री करून वीज निर्मिती केंद्राला फक्त मातीची चुरी पुरविल्यामुळे वीज निर्मितीत घट होत असून इंधन अधिभाराचा अनावश्यक भार ग्राहकांवर पडत असल्याने या प्रकरणी लोकप्रतिनिधी, अचलपूर यांनी मा. उर्जा मंत्री यांना दिनांक २३ डिसेंबर २०१४ रोजी वा त्यासुमारास चौकशी करण्याची निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने वेस्टर्न कोल्ड फिल्ड लि. कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणाशी वेस्टर्न कोल फिल्ड लि. कंपनीचा संबंध नाही. संबंधित कोळसा वाहतूक कंत्राटदाराचे कंत्राट महानिर्मिती कंपनीने रद्द केले असून सदर कंत्राटदाराला चंद्रपूर औष्णिक वीज निर्मिती केंद्राच्या कोळसा वाहतूक निविदेतून बाद केले आहे. तसेच फेरफार झालेल्या कोळशाची दंडासहित रक्कम कार्य आदेशातील तरतुदीनुसार सदर वाहतूक कंत्राटदाराकडून वसूल केली आहे.

सदर प्रकरणी पोलिसांनी चौकशी करून एकूण ९ (नऊ) जणांवर आरोपपत्र दाखल केले असून सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजा पुसदा, चिखनापूर व पिंडकेपार (ता.रामटेक, जि.नागपूर) येथील बावनथडी प्रकल्पबाधीत गावांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

- (७) * ५१६३५ श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मौजा पुसदा, चिखनापूर व पिंडकेपार (ता.रामटेक, जि.नागपूर) येथील बावनथडी प्रकल्प बाधीत गावांचे पुनर्वसन प्रक्रिया सन २०१२ पासून सुरु असून प्रशासनाने दिलेले आश्वासन न पाळल्याने या प्रकल्पग्रस्तांचे अद्यापही पुनर्वसन झाले नसल्याचे माहे जानेवारी २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकल्पग्रस्तांनी महसूल विभागाकडील जमीन देण्याची व प्रकल्पपिडीतांच्या मुलाला शासकीय नोकरीत सामावून घेण्याची व इतर सुविधा देण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीअंती महसूल विभागाकडील जमीन देण्याची व प्रकल्पपिडीतांच्या मुलाला शासकीय नोकरीत सामावून घेण्याची व इतर सुविधा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

बावनथडी प्रकल्पांतर्गत नागपूर जिल्ह्याचे रामटेक तालुक्यातील मौजा पुसदा, चिखनापूर, पिंडकेपार, मुरझड, व सितेपार टोला या बाधित गावांचे पुनर्वसन मौजा चिचदा, रमजान घोटी, टांगला व पिंडेपार (उच्च पातळी) येथे करण्यात आलेले आहे.बाधीत गावातील अनुक्रमे २३९, ३०, १५२, २३ व ३ अश्या एकूण ४४७ बाधीत कुटूंब पर्यायी गावठाणात स्थलांतरीत झालेले आहेत.पर्यायी गावठाणात १८ नागरी सुविधा पुरविण्यात आलेल्या आहेत.

(२), (३) व (४) हे खरे आहे

प्रकल्पबाधितांनी जमिनीच्या मोबदल्याचे रकमेची उचल केलेली आहे.६५ टक्के रकमेची उचल न करता पर्यायी शेत जमीनीची मागणी न केल्यामुळे जमीन देणे शक्य नाही.

बावनथडी प्रकल्पातील एकूण १६५ प्रकल्पग्रस्तांना प्रकल्पग्रस्त दाखले निर्गमित करण्यात आलेले आहेत.शासन निर्णय दि.२७/१०/२००९ अन्वये प्रकल्पग्रस्तांच्या नेमणूका जाहीरात देवून संबंधीत पदाचा सेवाप्रवेश नियमानुसार उमेदवाराची पात्रता तपासून व स्पर्धा परिक्षेद्वारे गुणवत्तेनुसार करण्यात येतात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती जिल्ह्यात ट्रान्समिशनचे टॉवर्स बसवताना
शेतकऱ्यांच्या शेतीचे झालेले नुकसान**

(८) * ५२९९७ डॉ.अनिल बोंडे (मोर्शी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अदाणी पॉवर तसेच महाराष्ट्र ईस्टर्न पॉवर लिमिटेड (जि. अमरावती) या कंपनीच्या ट्रान्समिशनचे टॉवर्स बसवताना शेतकऱ्यांच्या शेतीची नासधूस करीत असल्याची तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा. उर्जा मंत्री यांचेकडे दिनांक १७ मार्च, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतकऱ्यांच्या जमिनीवर टॉवर्स बसवताना शेतकऱ्यांची परवानगी घेण्यात येत नसून त्यांच्या झालेल्या जमिनीची कोणतीही नुकसान भरपाई देण्यात येत नाही असे तक्रारीत नमुद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय ,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय हे खरे आहे.

(२) होय हे खरे आहे.

(३) व (४) बाधित शेतकऱ्यांना मनोऱ्याने व्यापलेल्या जमिनीचा मोबदला शासन निर्णय ऊर्जा विभाग दिनांक १ नोव्हेंबर, २०१० अनुसार देण्याबाबत तसेच शेतपिकांच्या/फळझांडांच्या नुकसानीची भरपाई शासनाच्या संबंधित विभागाकडून मूल्यांकन करून घेऊन त्यानुसार अदा करणेबाबत संबंधित विद्युत पारेषण कंपन्यांना निर्देश देण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दौलताबाद (जि.औरंगाबाद) येथे फोटो रिडींग न घेता जास्तीचे
वीज देयके देवून ग्राहकांची केलेली फसवणूक**

(९) * ५२६२२ श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दौलताबाद (जि.औरंगाबाद) येथे गेल्या एक वर्षापासून महावितरण कंपनीच्या वतीने नियुक्त केलेल्या फोटो रिडींग घेणारा कंत्राटदार माहे एप्रिल २०१५ ते नोव्हेंबर २०१५ या कालावधीमध्ये आला नसल्यामुळे महावितरण कंपनीच्या वतीने मनमानी पध्दतीने जास्तीचे वीज देयके ग्राहकांना पाठविण्यात आली असल्याची माहिती दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने जास्तीची वीज देयके पाठविणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे. मे. कुलस्वामिनी महिला बचत गट,औरंगाबाद या कंत्राटदाराने सदर कालावधीमध्ये ६३.९२% ग्राहकांचे मिटर वाचन केल्यामुळे त्यांना मिटर वाचनाप्रमाणे व उर्वरित ग्राहकांना त्यांच्या सरासरी वीज वापरानुसार वीज देयके दिली आहेत.

(२) सदर प्रकरणी महावितरण कंपनीमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे.

(३) महावितरण कंपनीकडून सदर कंत्राटदाराकडून कार्यदेशातील तरतूदीनुसार रु.३३,७९४/- दंड वसूल करण्यात आला असून त्याचे काम बंद करण्यात आले आहे. त्याचबरोबर संबंधित अधिकाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कार्यवाही चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औसा (जि.लातूर) तालुक्यातील वीज ग्राहकांना वीज
देयकाचे वाटप वेळेवर होत नसल्याबाबत**

(१०) * ५१८०५ श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय ऊर्जा

मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औसा (जि.लातूर) तालुक्यातील वीज ग्राहकांना महावितरण कंपनीकडून त्यांची घरगुती व शेती पंपाची वीज देयके वेळेवर व घरपोच देण्यात येत नसल्यामुळे ग्राहकांची वेळेत देयके भरली जात नसल्याने, ग्राहकांचा वीज पुरवठा खंडीत केला जात असून व न मिळालेली देयके भरण्यास वीज कर्मचारी तगादा लावत असल्याचे दिनांक १० जानेवारी २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे. वीज देयकाचे वाटप वेळेवर होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे.

- (२) महावितरण कंपनीमार्फत सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आलेली आहे.
- (३) कंत्राटदाराकडून वेळेवर बिल देयकांचे वाटप न झाल्यामुळे त्यांच्याकडील वीज देयक वाटपाचे काम बंद करून महावितरण कर्मचाऱ्यामार्फत बिलाचे वाटप करण्यात येत आहे. तसेच २८६३ ग्राहकांची वीज बिले मुदतीत वाटप न केल्यामुळे सदर कंत्राटदारावर दंडात्मक कारवाई करून त्यापोटी रु.८४४६ त्याला देय असलेल्या देयकातून वसूल करण्यात येत आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ब्राम्हणगाव, खमताणे व कुपखेडा (ता.बागलाण, जि.नाशिक) येथे ३३/११ के.व्ही उपकेंद्राचे काम निकृष्ट दर्जाचे केल्याबाबत

- (११) * ५२७५२ श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) ब्राम्हणगाव, खमताणे व कुपखेडा (ता.बागलाण, जि.नाशिक) येथे ३३/११ के.व्ही उपकेंद्राचे काम अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे केल्याने शेतकऱ्यांच्या पिकांचे तसेच घरातील इलेक्ट्रॉनिक वस्तूंचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत तेथील शेतकऱ्यांनी व स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा. उर्जा मंत्री यांच्याकडे माहे फेब्रुवारी २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदनाद्वारे तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही. ३३/११ केव्ही बागलाण (सटाणा) उपकेंद्र आरएपीडीआरपी (टि-१०) योजनेतर्गत व ३३/११ केव्ही खमताणे उपकेंद्राचे काम पायाभूत आराखडा २ (टि-३०) योजनेतर्गत करण्यात आलेली आहे. सदर दोन्ही उपकेंद्रे अनुक्रमे ३० मार्च, २०१३ व ३० जुलै, २०१५ रोजी कार्यान्वित झालेली आहेत. ३३/११ केव्ही कुपखेडा या उपकेंद्रासाठीच्या ३३ केव्ही वाहिनीचे काम पायाभूत आराखडा-२ अंतर्गत प्रगतीपथावर आहे. ब्राम्हणगांव उपकेंद्र अद्याप कोणत्याही योजनेत मंजूर नाही.

- (२) अंशतः खरे आहे. याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १.१०.२०१५ च्या पत्रान्वये तक्रार केली आहे.
- (३) उक्त प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी महावितरण कंपनीने मुख्य अभियंता (गुणवत्ता व नियंत्रण) पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन केली आहे.
- (४) चौकशी अहवाल प्राप्त झाल्यावर कंपनीकडून नियमाप्रमाणे पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महापारेषण कंपनीच्या सरळसेवा भरती प्रक्रियेमध्ये झालेला गैरप्रकार

- (१२) * ५२८४१ श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय उर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) महाराष्ट्र राज्य विद्युत महापारेषण कंपनीकडून कार्यकारी अभियंता, अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता आणि उपअभियंता या पदांकरिता दिनांक २९ जानेवारी.२०१४ रोजी जाहिरातीद्वारे अर्ज मागविण्यात येवून सरळ सेवा भरती करण्यात आली असून या भरती प्रक्रियेत व निवडी दरम्यान गैरप्रकार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, भरती करण्यात आलेल्या उमेदवारांची शैक्षणिक पात्रता व अनुभव यांची पुर्तता व तपासणी न करता सेवेत रुजू होण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय ,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गैरप्रकार करणाऱ्यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) महापारेषण कंपनीने कार्यकारी अभियंता व अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता या पदांसह इतर तांत्रिक पदांकरिता सन २०१४ मध्ये सरळसेवा भरती प्रक्रिया राबविली होती.

भरती प्रक्रियेत उमेदवारांची निवड यादी जाहीर झाल्यानंतर काही उमेदवारांच्या बाबतीत प्रामुख्याने अनुभवाबाबत तक्रारी प्राप्त झाल्या होत्या.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) काही उमेदवारांच्या बाबतीत अनुभवाबाबतच्या प्रमाणपत्राबाबत तक्रारी आल्याने, महापारेषण कंपनीने दक्षता पथकामार्फत त्या त्या उमेदवारांच्या प्रमाणपत्रांची पडताळणी केली आहे. त्याबाबतचा अहवाल कंपनी व्यवस्थापनास प्राप्त झाला आहे.
- (४) प्राप्त अहवालाची पडताळणी करण्यात आली असून, ज्या उमेदवारांनी खोटी/बनावट कागदपत्रे सादर केली आहेत, त्यांच्यावर कंपनीच्या नियमाप्रमाणे कारवाई करण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे परिवहन कार्यालयातील उपप्रादेशिक परिवहन
अधिकारी यांनी केलेल्या गैरव्यवहाराबाबत**

- (१३) * ३९७०६ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) भिवंडी (जि.ठाणे) येथील राष्ट्रीय मानव हक्क मंचचे अध्यक्ष यांनी मा.उपराष्ट्रपती यांचेकडे ठाणे परिवहन कार्यालयातील उपप्रादेशिक परिवहन

अधिकारी यांनी केलेल्या गैरव्यवहाराच्या तक्रारीनंतर उपराष्ट्रपती कार्यालयाने उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांची चौकशी करून अहवाल सादर करण्याचे आदेश मुख्य सचिवांना दिल्याची बाब दिनांक १८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्र शासनाच्या लेखा परीक्षण विभागाने काढलेल्या त्रुटीनुसार करावयाच्या आवश्यक त्या बाबी उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी व लेखाधिकारी या दोघांनीही न केल्यामुळे शासनाचे ७ कोटी ७६ लाख रुपयांचे नुकसान झाल्याचे तक्रारीत प्रामुख्याने नमूद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीअंती दोषी आढळलेल्या व्यक्तींविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) राष्ट्रीय मानव हक्क मंचचे अध्यक्ष यांनी मा. उप राष्ट्रपती यांचेकडे केलेला दि. २६/११/२०१५ रोजीचा तक्रार अर्ज उप राष्ट्रपती कार्यालयाच्या दि.०९/१२/२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांना योग्य त्या कार्यवाहीसाठी अग्रेषित करण्यात आला आहे.

(२) व (३) होय.

(४) महालेखाकार कार्यालय, मुंबई / नागपूर यांचेकडून परिवहन कार्यालयांचे लेखापरिक्षण करण्यात येते. प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, ठाणे येथील लेखापरिक्षणामधील सन २००४-०५ ते २०१३-१४ या कालावधीत एकूण ४८ प्रलंबित लेखा आक्षेपामधील ३०,७१८ प्रकरणांमध्ये ११.३१ कोटी रक्कम वसूल करणे बाकी होते. जानेवारी, २०१६ अखेर एकूण ४०८ प्रकरणात ५.३० कोटी रुपयांची वसूली झाली असून ३०,३१० प्रकरणांमध्ये ६.०१ कोटी रक्कम वसूल होणे बाकी आहे. प्रलंबित लेखा आक्षेपातील रक्कमेची वसुली करण्याची कार्यवाही चालू आहे. महालेखाकारांच्या सदर कालावधीतील लेखापरिक्षण अहवालामध्ये कर वसुलीमध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे नमूद करण्यात आलेले नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंबड (जि.जालना) तालुक्यात राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतील
लाभार्थ्यांच्या निवडीमध्ये झालेला गैरप्रकार**

(१४) * ५३०७१ श्री.अर्जुन खोतकर (जालना) : सन्माननीय कृषी मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या १०० टक्के निधीतून अनुसूचित जाती व जमातीच्या शेतक-यांची आरक्षणाच्या टक्के वारीनुसार लाभार्थी म्हणून निवड करणे नियमानुसार बांधनकारक आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जालना जिल्हयातील अंबड तालुक्यात एकाच दिवशी प्राप्त झालेल्या ३११ अर्जांपैकी उक्त प्रवर्गाचा एकही शेतकरी निवडण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अंबड तालुक्यातील या योजनेचा लाभ खऱ्या लाभार्थ्यांना न देता अन्य बड्या शेतक-यांना देण्यात आल्याने दोषींवर कडक कारवाई करण्याचा आदेश दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी अंबड तालुका कृषि अधिकारी यांनी दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीअंती दोषी असलेल्या व्यक्तींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

- (२) हे खरे नाही. अंबड तालुक्यात नविन सामुहिक शेततळे लाभार्थी निवडीसाठी प्राप्त झालेल्या ३११ अर्जात अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गाचे लाभार्थी नसल्याने पुन्हा जाहिरात देवून अर्ज मागवून अनुसूचित जातीचे ४ व अनुसूचित जमातीचा १ अशी लाभार्थ्यांची निवड करण्यात आली आहे.
- (३), (४) व (५) उपविभागीय कृषि अधिकारी, परतूर जि.जालना यांना चौकशी करून अहवाल सादर करण्यास कळविण्यात आले आहे.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

चिपळूण (जि.रत्नागिरी) येथे विनापरवाना वाळू वाहतूक होत असल्याबाबत

(१५) * ४२२४८ श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिपळूण (जि.रत्नागिरी) येथे विनापरवाना वाळू वाहतूक करणाऱ्यांवर महसूल विभागाने केलेल्या कारवाईत चार वाहन धारकांना दीड लाखांचा दंड केला असल्याचे माहे जानेवारी २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अवैध वाळू उपसा व वाहतूक थांबविण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) चिपळूण तालुक्यात जानेवारी, २०१६ मध्ये वाळूच्या अवैध वाहतूकीबाबत १६ वाहनधारकांकडून रु. ४,८३,२००/- इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे.

(२) व (३) जिल्हाधिकारी रत्नागिरी यांनी गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन/वाहतूक करणाऱ्यांविरुद्ध नियमानुसार दंडात्मक कारवाई तसेच फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याबाबतच्या सुचना सर्व क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना दिल्या आहेत.

तसेच अवैध उत्खनन/वाहतूकीच्या प्रकरणात गौण खनिजाच्या बाजारभावाच्या ५ पट दंड आकारणे, उत्खनन व वाहतूकीसाठी वापरण्यात आलेली यंत्रसामग्री व वाहने जप्त करणे, प्रकरणपरत्वे वाळू तस्करांविरुद्ध एम.पी.डी.ए अधिनियमांतर्गत कारवाई करणे, गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन व वाहतूकीस प्रतिबंध आणण्याच्या दृष्टीने जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली पोलीस आयुक्त/ पोलीस अधीक्षक, प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांची समिती स्थापन करणे इत्यादी उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बिदाल व माडी (ता.माण, जि.सातारा) येथील दोन
व्यक्तींचा विहिरीत पडून झालेला मृत्यू**

- (१६) * ५२१२१ श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
- (१) बिदाल व माडी (ता.माण, जि.सातारा) येथील पाणीटंचाईमुळे विहिरीवर पाणी आणण्यासाठी गेलेल्या दोन व्यक्तींचा विहिरीत पडून मृत्यू झाला असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 - (३) असल्यास, चौकशीअंती मृतांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) होय.
- (३) सदर घटना नैसर्गिक आपत्ती अंतर्गत मोडत नसल्याने शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार मदत अनुज्ञेय नाही.
 - (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शेटेवाडी (ता.मावळ, जि.पुणे) येथील वीजवाहक तारांच्या
घर्षणामुळे लागलेल्या आगीत झालेले नुकसान**

- (१७) * ५३०९२ श्री.संजय (बाळा) भेगडे (मावळ) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) शेटेवाडी (ता.मावळ, जि.पुणे) येथे दिनांक ३१ डिसेंबर २०१५ रोजी दुपारी १२ च्या सुमारास वीजवाहक तारांच्या घर्षणातून पडलेल्या आगीच्या गोळ्याने पेट घेऊन लागलेल्या आगीत जनावरांचा गोठा, गवत च पॉली हाऊस जळून सात लाखांचे नुकसान झालेले आहे, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 - (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने महावितरण कंपनीकडून झालेल्या नुकसानीची भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे. तथापि नुकसानीची एकूण रक्कम रु ७ लाख नसून तलाठी पंचनाम्यामध्ये पॉली हाऊसच्या पंचनाम्यातील रक्कम रु.४ लाख ५७ हजार इतकी दाखविलेली आहे.

(२) सदर प्रकरणी मुख्य विद्युत निरीक्षक यांनी चौकशी केली आहे.

(३) सदर जळीतग्रस्तांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत विद्युत निरीक्षक, पुणे यांनी दिनांक १५.३.२०१६ च्या पत्रान्वये महावितरण कंपनीस कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात विदर्भ, पश्चिम महाराष्ट्र व मराठवाड्यात गारपीटीसह झालेल्या
अवकाळी पावसाने शेतकऱ्यांच्या रब्बी पिकांचे झालेले नुकसान**

(१८) * ५३२४० **श्री.राहूल कुल (दोंड) :** सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विदर्भ, पश्चिम महाराष्ट्र व मराठवाड्यात दिनांक १ मार्च, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास गारपीटीसह झालेल्या अवकाळी पावसाने मोठ्या प्रमाणावर शेतकऱ्यांच्या रब्बी पिकांचे नुकसान झाले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) होय.

(३) नुकसानीबाबत पंचनामे करण्याचे निदेश देण्यात आले असून त्याअनुषंगाने संयुक्त सर्वेक्षण अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर आपदग्रस्तांना निकषानुसार मदत देण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दापचरी (ता.डहाणू, जि.पालघर) येथील सीमा तपासणी नाक्याच्या
प्रशासकीय इमारतीस सील केल्याबाबत**

- (१९) * ४८६७१ श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) आधुनिक सीमा तपासणी नाका, दापचरी (ता.डहाणू, जि.पालघर) येथील प्रशासकीय इमारतीस महसूल खात्याने अवैध गौण खनिज उत्खनासाठी तब्बल २ कोटी ५३ लाखांचा महसूल बुडविल्याप्रकरणी दिनांक ०४ जानेवारी, २०१६ रोजी सील लावले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 - (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने महसूल बुडविणाऱ्या सदभाव कंपनीकडून महसूल वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) मातीच्या अवैध भराव व साठ्याबाबत आकारण्यात आलेल्या दंडाची रक्कम शासनजमा न केल्याने प्रादेशिक परिवहन विभागाच्या सीमा तपासणी नाक्याच्या प्रशासकीय इमारतीस तहसिलदार डहाणू यांनी दि. २३.१२.२०१५ रोजी सिल लावले होते.

(२) व (३) याबाबत अपर जिल्हाधिकारी पालघर यांच्याकडे दाखल केलेल्या अपिलामध्ये त्यांनी अपिलार्थी यांनी पूर्वी स्वामित्वधनाची रक्कम भरणा केलेली असल्याने, सर्व कागदपत्रांची छाननी करून जमा स्वामित्वधनाच्या रकमेचा मेळ घालून फेरआदेश पारित करण्याचे आदेश दिले आहेत. त्यानुसार प्रशासकीय इमारतीस लावण्यात आलेले सिल काढले असून, दंडाच्या रकमेबाबत फेर तपासून फेरनिर्णय घेण्याची कार्यवाही उपविभागीय अधिकारी डहाणू यांच्या स्तरावर सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्ह्यातील चिखली (ता.मोहोळ) व पालापूर (ता.अक्कलकोट) येथील
शेतक-यांनी कर्जाला कंटाळून केलेली आत्महत्या**

(२०) * ५२०४९ श्री.गणपतराव देशमुख (सांगोले) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यातील चिखली (ता.मोहोळ) येथील श्री. दत्तात्रय कृष्णा मेंढे (वय-४८ वर्षे) या शेतक-याने कर्जबाजारीपणाला कंटाळून विषारी औषध पिऊन आत्महत्या केल्याचे तसेच पालापूर (ता.अक्कलकोट) येथे दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास कर्जाला कंटाळून श्री. विजयानंद हनुमंत बंबगोळे (वय - ६२ वर्षे) या शेतक-यांनी आत्महत्या केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती आत्महत्याग्रस्त शेतक-यांच्या वारसांना तात्काळ मदत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) जिल्हास्तरीय समितीच्या दिनांक ८.३.२०१६ च्या बैठकीमध्ये शासन निर्णयातील निकषानुसार श्री. दत्तात्रय कृष्णा मेंढे यांचे प्रकरण मदतीस अपात्र ठरले आहे. तसेच श्री.रेवणसिध्द (विजयानंद) हनुमंत बंबगोळे यांचे प्रकरण मदतीस पात्र ठरले असून त्यांना मदत देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ढिवरवाडा (ता.मोहाडी, जि.भंडारा) येथील तहसिलदाराने

वाळूचा नियमबाह्यरित्या लिलाव केल्याबाबत

(२१) * ५२४६५ श्री.राजेश काशीवार (साकोली), श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ढिवरवाडा (ता.मोहाडी, जि.भंडारा) येथे जप्त केलेल्या ६०० ब्रास वाळूचा संबंधीत तहसिलदाराने नियमबाह्य लिलाव करून शासनाचा १० लक्ष रुपयांचा महसूल बुडविला असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दोषी असणाऱ्या उपविभागीय अधिकारी, तहसिलदार, मंडळ अधिकारी व तलाठी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत दिनांक ११ फेब्रुवारी २०१६ रोजी वा त्यासुमारास लोकप्रतिनिधी यांनी घेतलेल्या पत्रकारपरिषदेतून मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने महसूल बुडविणाऱ्या तहसिलदार यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) जप्त केलेल्या वाळूचा लिलाव करण्याबाबत जिल्हाधिकारी भंडारा यांनी तहसिलदार यांना दिलेल्या निर्देशाच्या अनुषंगाने, तहसिलदार मोहाडी यांनी मौजे ढिवरवाडा ता. मोहाडी येथील जप्त केलेल्या ६०५ ब्रास वाळूसाठ्याचा लिलाव केला आहे. सदर लिलावास प्रतिसाद न मिळाल्याने झालेल्या दुसऱ्या लिलावात रुपये २०,००,०००/- एवढी सर्वोच्च बोली प्राप्त झाली होती. तथापि, संबंधित लिलावधारकाने लिलावाची रक्कम न भरल्याने, लिलावासाठी शासनजमा केलेली अनामत रक्कम जप्त करण्यात आली.

सदर वाळूसाठ्याचा पुन्हा दि. ०९/०२/२०१६ रोजी लिलाव करण्यात आला असता, आधारभूत किंमत रुपये ९,०७,५००/- असल्याने रुपये ९,१५,०००/- इतकी सर्वोच्च बोली मान्य करण्यात आली.

तथापि, दिनांक ११/०२/२०१६ रोजी सदर लिलावाबाबत प्राप्त झालेल्या लोकप्रतिनिधींच्या निवेदनाच्या अनुषंगाने, सदर वाळूसाठ्याबाबतचे आदेश संबंधितांना दिले असल्यास ते त्वरीत थांबवून वाळूसाठ्याची उचल होणार नाही याची दक्षता घेण्यास तहसिलदार मोहाडी यांना जिल्हाधिकारी यांनी दि. ११/०२/२०१६ च्या पत्रान्वये कळविले होते. मात्र, लिलावधारकाने सदर साठ्याची उचल केली असल्याने जिल्हाधिकारी भंडारा यांच्या दिनांक ११/०२/२०१६ च्या पत्राच्या अनुषंगाने कार्यवाही करता आली नाही.

सदर लिलाव तिसऱ्यांदा घेण्यात आले असून, सदर लिलाव नियमबाह्य करण्यात आल्याचे दिसून आले नाही. त्यामुळे शासनाचा १० लक्ष रुपयांचा महसूल बुडविल्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मोताळा, (ता.जि.बुलढाणा) येथे फळ व भाजीपाला साठवून
ठेवण्याचे शासकीय शीतगृह नसल्याबाबत**

(२२) * ४९२२० श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय कृषी मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोताळा (ता.जि.बुलढाणा) येथे फळ व भाजीपाला साठवून ठेवण्याचे शीतगृह नसल्याने शेतकऱ्यांच्या मालाचे प्रचंड नुकसान होत असून उपरोक्त भाजी-पाला व फळांची कमी दराने विक्री करावी लागते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती बुलढाणा व मोताळा येथे भाजी-पाला व फळ साठवण्याचे शीतगृह निर्माण करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) असे निदर्शनास आले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत नवीन शीतगृह तसेच शीतगृहाच्या विस्तारीकरण व आधुनिकीकरण यासाठी अनुदान देय आहे. सदर योजनेंतर्गत, प्रति मेट्रीक टन रु. ८०००/- या मापदंडानुसार, प्रति लाभार्थी जास्तीत जास्त ५००० मे. टन क्षमतेच्या नवीन शीतगृहाकरीता, सर्वसाधारण क्षेत्रासाठी ३५ टक्के किंवा रु. १४०.०० लाख आणि डोंगराळ व अधिसूचित क्षेत्रासाठी ५० टक्के किंवा रु. २००.०० लाख इतके अनुदान देय आहे.

सदर योजने अंतर्गत बुलढाणा जिल्हयामधून शीतगृह उभारणीसाठीचा प्रस्ताव अद्यापपर्यंत प्राप्त झालेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंदगड (जि. कोल्हापूर) तालुक्यात शॉर्टसर्किटमुळे ऊसाच्या
फडांना आग लागून शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान**

(२३) * ४५३७९ श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.जितेंद्र आव्हाड

(मुंब्रा कळवा), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन

मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील

काय :-

- (१) चंदगड (जि. कोल्हापूर) तालुक्यातील अनेक गावातील विजेचे खांब गंजलेले व जीर्ण झाले असून वीज वितरण कंपनीच्या बेजबाबदार अधिकारी व कर्मचाऱ्यांमुळे शॉर्टसर्किट होऊन १०-१२ ऊसाच्या फडांना आग लागून शेतकऱ्यांचे व सामान्य ग्राहकांचे करोडो रुपयांचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत व जबाबदार असणाऱ्या अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी संबंधित विद्युत निरीक्षक यांनी चौकशी केली आहे. सन २०१५-१६ या वर्षात दिनांक १८.२.२०१६ अखेर सदर तालुक्यात १९ ठिकाणी ऊसाच्या शेतांना आगी लागलेल्या असून त्यापैकी १० ठिकाणी लागलेल्या आगीस महावितरणच्या संच मांडणीतील दोष कारणीभूत असल्याचे निर्देशनास आले आहे. दोन ठिकाणी लागलेली आग सदर दोषामुळे नसल्याचे दिसून आले आहे. उर्वरित ७ ठिकाणी घटनास्थळाचे निरीक्षण करण्यात आले असून त्याबाबत महावितरणकडून विद्युत निरीक्षकांनी कागदपत्रे मागविली आहेत. १० ठिकाणच्या संबंधित शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत तसेच संच मांडणीमध्ये सुधारणा करण्याबाबत महावितरण कंपनीस कळविलेले आहे.

तसेच महावितरण कंपनीकडून चंदगड तालुक्यातील गंजलेल्या एकूण ३६३ पोल पैकी १०६ पोल बदलण्यात आले असून उर्वरित २५७ पोल बदलण्याचे काम सुरु आहे आणि शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**फुफनगरी, खेडी व आव्हाणे (ता.जि.जळगाव) येथील केळी उत्पादक
 शेतकऱ्यांना विम्याची रक्कम न मिळाल्याबाबत**

(२४) * ४९७४७ श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री) :
 सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) फुफनगरी, खेडी व आव्हाणे (ता.जि.जळगाव) येथील जळगाव जिल्हा बँकेतर्फे विमा कंपनीकडे सन २०१४-१५ या वर्षात केळीला विमा संरक्षण म्हणून हप्ते भरलेल्या केळी उत्पादक शेतकऱ्यांना विम्याची रक्कम मिळाली नसल्याचे दिनांक १३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती शेतकऱ्यांना विम्याची रक्कम तात्काळ देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्ह्यात सोयाबीन, मूग व उडिद पिकांच्या उत्पादनात झालेली घट

(२५) * ४९९१४ श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यातील परभणी, जिंतूर, सेलू, मानवत, पाथरी, सोनपेठ, गंगाखेड, पालम व पूर्णा या नऊ तालुक्यात सन २०१५-१६ च्या खारिप हंगामात घेण्यात आलेल्या पिक कापणी प्रयोगाच्या वेळी सोयाबीनची उत्पादकता हेक्टरी २ क्विंटल २२ किलो, मूग ६३ किलो, उडीद ५४ किलो आढळून आल्याने शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) पिक कापणी प्रयोगाच्या सर्वेक्षणांतर्गत परभणी जिल्ह्यात सोयाबीन पिकाची उत्पादकता २२३ किलो प्रति हेक्टर, मूग पिकाची उत्पादकता ६३ किलो प्रति हेक्टर आणि उडिद पिकाची उत्पादकता ५४ किलो प्रति हेक्टर अशी आलेली आहे.

(३) खरीप हंगाम २०१५ मध्ये परभणी जिल्ह्यातील सर्व ८४८ गावांची पैसेवारी ५० पैश्यांपैकी कमी असल्याने सदर गावांमध्ये दुष्काळसदृश्य परिस्थिती घोषित करून विविध उपाययोजना जाहिर करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच बाधित शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याकरीता रु. १५५.७५ कोटी इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला असून मदत वाटपाची कार्यवाही चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे नंदारे (ता.डहाणू, जि.पालघर) येथे दुय्यम निबंधकाच्या संगनमताने बनावट खरेदीखताचे दस्तऐवज तयार केल्याबाबत

(२६) * ४१५०२ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि. पालघर) तालुक्यातील नंदारे येथे सर्वे क्र. १/१ येथील ११ एकर जमीन मूळ मालकास न कळविता परस्पर बनावट कुलमुखत्यारपत्र तयार करून दुय्यम निबंधक यांच्या संगनमताने बनावट खरेदीखताचा दस्तऐवज तयार करून जमिनीची नोंदणी केल्याचे दिनांक २१ जानेवारी २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय. मौजे-नंदारे, ता.डहाणू, जि.पालघर येथील सर्व्हे क्र.१/१ क्षेत्रफळ ४ हे. ३८ गुंठे २ आर शेत जमिनीचे विक्री बनावट पॉवर ऑफ अटर्निद्वारे व खोटे कागदपत्रांच्या आधारे जमिन विक्री केली म्हणून डहाणू पोलीस स्टेशनमध्ये गुन्हा रजिस्टर नं.टी.- १६९/२००५ अन्वये गुन्हा नोंदविलेला आहे.

- (२) व (३) होय. प्रस्तुत दस्तासंदर्भात क्र.१६७७/२०१३ या दस्ताची नोंदणी करतांना नोंदणी अधिनियम १९०८ मधील तरतुदींचे व दस्त नोंदणीकरीता वापरावयाचे मुखत्यारपत्राबाबत असलेल्या तरतुदींचे व सुचनांचे दुय्यम निबंधक यांचेकडून पालन करण्यात आले किंवा कसे याचीही तपासणी करण्यात येत आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लालवाडी (ता.अंबड, जि.जालना) येथील शेतकऱ्यांना
जमिनीचा मावेजा मिळण्याबाबत**

(२७) * ५२९५३ श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण), डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अंबड (जि.जालना) तालुक्यातील लालवाडी येथे पाझर तलावासाठी परिसरातील शेतकऱ्यांची गट क्रमांक १८२,१८३,१८८,१८९ मधील ९ हेक्टर जमीन संपादित करून आठ वर्षांचा कालावधी उलटला तरी अद्यापही शेतकऱ्यांना जमिनीचा मावेजा देण्यात आला नसल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शेतीवरच अवलंबून असणाऱ्या शेतकऱ्यांवर उपासमारीची वेळ आल्यामुळे त्यांनी तात्काळ जमिनीचा मावेजा देण्याबाबतची मागणी उपविभागीय अधिकारी यांना निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीअंती शेतकऱ्यांना तात्काळ जमिनीचा मावेजा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणामध्ये चौकशी करण्यात आलेली नाही.

तथापि, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जालना येथे दिनांक ५.९.२०१५ रोजी भूसंपादन व पुनर्वसन विषयक आढावा बैठक आयोजित करण्यात आली होती.

सदर बैठकीमध्ये नवीन भूसंपादन कायद्यातील तरतुदीनुसार सुधारीत प्रस्ताव सादर करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या.

या प्रकरणात उपविभागीय अधिकारी, अंबड यांच्याकडून नवीन भूसंपादन कायद्यातील तरतुदीनुसार कार्यवाही सुरु आहे.

(५) सदर प्रकरणी खालील कारणांमुळे विलंब झाला आहे.

अ) या प्रकरणात भूसंपादनासाठी, भूसंपादन अधिनियम, १८९४ च्या कलम-४ खालील नोटीस दि. २७.६.२०११ रोजी देण्यात आली होती.

ब) त्यावर श्री.सुभाष व बाबासाहेब जाधव यांनी दि. ०७.०३.२०१२ रोजी आक्षेप अर्ज दाखल केले.

क) दरम्यान, उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, अंबड हे कार्यालय दि. १५.८.२०१३ पासून नव्याने सुरु झाले.

ड) तसेच नवीन भूसंपादन अधिनियम दिनांक ०१.०१.२०१४ पासून अंमलात आला आहे.

वर्धा व देवळी (जि.वर्धा) तालुक्यात भूदानमध्ये प्राप्त झालेल्या जमिनीचा अकृषक वापर होत असल्याबाबत

(२८) * ४१९४९ श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय महसूल मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्धा व देवळी (जि.वर्धा) तालुक्यातील भूदानमध्ये प्राप्त झालेल्या जमिनीचा वापर शेतीसाठी करणे बंधनकारक असताना, त्याचा वापर शेती व्यतिरिक्त इतर कारणासाठी होत असल्याने उपविभागीय अधिकाऱ्यांनी संबंधितांना नोटीशी बजावल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सावंगी, पिंपरी, सेवाग्राम, उमरी यासह अनेक ठिकाणी भूदानातील जमिनीचा ले-आऊट व अन्य व्यावसायिक कारणांसाठी वापर करण्यात येतो, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वर्धा तालुक्यातील भूदानामध्ये प्राप्त झालेल्या एका जमिनीवर तब्बल ११७ कोटी रुपयाचे कर्ज घेण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी आढळून आलेल्या व्यक्तींवर व त्यांना मदत करणाऱ्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) वर्धा जिल्ह्यातील वर्धा तालुक्यात मौजे जऊळगाव,मौजे पिंपरी (मेघे) व मौजे सांवगी (मेघे) या तीन गावात एकुण ११ सव्हेंमधील भूदानात प्राप्त झालेल्या जमीनीत अकृषक वापर होत असल्याचे आढळून आले आहे.

(३) मौजे सांवगी (मेघे) ता.जि.वर्धा येथील भूदानात प्राप्त झालेल्या सव्हें क्र.१२० च्या गा.न.नं. ७/१२ उताऱ्यावर ११५.१२ कोटी रुपयाचे विविध बँकाच्या कर्जाची नोंद आहे.

(४) व (५) सदर प्रकरणी “ मध्यप्रदेश भूदान यज्ञ अधिनियम, १९५३” अन्वये चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही

पुणे प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाने जप्त केलेल्या वाहनांची चोरी झाल्याबाबत

(२९) * ४९१८६ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाने जप्त केलेल्या वाहनांची चोरी झाल्याची घटना माहे फेब्रुवारी २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर वाहनांची बनावट कागदपत्रे सादर करून रिक्षा सोडून फसवणूक करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने याबाबत चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीअंती वाहनांची बनावट कागदपत्रे सादर करणाऱ्यांवर तसेच वाहने चोरी करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय, सदरचे वृत्त दि. ७.२.२०१६ च्या दैनिक पुढारीमध्ये आरटीओने जप्त केलेल्या वाहनांची चोरी या मथळ्याखाली प्रसिध्द झाले आहे.

(२), (३) व (४) प्रादेशिक परिवहन कार्यालय पुणे यांच्या अंमलबजावणी पथकाने एमएच-१२ ईक्यु २५२० हे वाहन कात्रज पीएमपीएमएल डेपो येथे तर एमएच-१३-बी-२५६८ हे वाहन कोथरुड पीएमपीएमएल डेपो येथे अटकावून ठेवले होते.

त्यापैकी एमएच-१३ बी-२५६८ हे वाहन कागदपत्रांमध्ये फेरफार करून त्या आधारे सुटले तर एमएच-१२-ईक्यु-२५२० हे वाहन स्थानबद्धतेतून अनावधानाने निघून गेले.

सदर दोन्ही वाहने संघटीत गुन्हेगारी प्रतिबंधक पथक दक्षिण विभाग, गुन्हे शाखा, पुणे शहर यांच्या अधिकाऱ्यांनी पेट्रोलिंग करताना वाहन क्रमांक एमएच-१२-ईक्यु-२५२० (टाटा मॅजीक) व एमएच-१३-बी-२५६८ (टाटा मॅजीक) या वाहनांच्या चालकांकडे कागदपत्रांची विचारणा केल्यानंतर त्यांनी समाधानकारक माहिती न दिल्याने व त्या चालकांकडे वाहनांना आरटीओ पुणे यांनी स्थानबद्ध केल्याचे मेमो आढळून आले. त्यामुळे त्यांनी दि. ५.२.१६ रोजी पुणे प्रादेशिक परिवहन कार्यालयात येऊन चौकशी केली असता, सदर वाहने मुक्त करण्याचे आदेश अद्याप जारी केले नसल्याचे समजल्यावर गुन्हे शाखेच्या अधिकाऱ्यांनी कोथरुड पोलीस स्टेशन व भारती विद्यापीठ पोलीस स्टेशन यांच्याकडे संबंधित वाहन चालकांविरुद्ध तक्रार दाखल केली आहे. कोथरुड पोलीस व भारती विद्यापीठ पोलीस स्टेशन यांचेमार्फत पुढील तपास सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**समुद्रपूर (जि.वर्धा) येथील प्रकल्पग्रस्तांच्या कुटुंबातील
एका व्यक्तीस नोकरी देण्याच्या मागणीबाबत**

(३०) * ५३०६६ श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल) :

सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) समुद्रपूर (जि.वर्धा) येथील पोथरा नाला प्रकल्प व लाल नाला प्रकल्पात शेतक-यांच्या गेलेल्या जमिन धारकांच्या कुटुंबातील एका व्यक्तीस शासन निर्णय दिनांक २१ जानेवारी, १९८० नुसार नोकरी देण्याबाबत किंवा प्रकल्पग्रस्त प्रत्येक

कुटुंबास २० लाख रुपये देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा. पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री यांना दिनांक ७ जुलै, २०१५ रोजी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने प्रकल्पग्रस्तांच्या ४० कुटुंबातील एका व्यक्तीस नोकरी अथवा प्रकल्पग्रस्त कुटुंबास २० लक्ष देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

(२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग निर्णय क्र.न्यायप्र/१००९/प्र.क्र.२०२/०९/१६ अ दि.२७/१०/२००९ अन्वये प्रकल्पग्रस्त व्यक्ती व त्याच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तींना शासकीय सेवेतील गट क व गट ड मधील पदावर नियुक्ती देताना प्रकल्पग्रस्तांच्या नेमणुका जाहीरात देऊन संबंधीत पदाच्या सेवाप्रवेश नियमानुसार उमेदवाराची पात्रता तपासून व स्पर्धा परिक्षेद्वारे व गुणवत्तेनुसार करण्यात याव्यात असे निर्देश आहेत. तसेच प्रकल्पग्रस्त कुटुंबास २० लक्ष देण्याबाबत प्रचलित पुनर्वसन अधिनियमात कोणतीही तरतुद नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भंडारी-पारध (ता.पुसद, जि.यवतमाळ) येथे निर्गमित
केलेल्या प्रकल्पग्रस्त प्रमाणपत्राबाबत**

(३१) * ५२९२६ श्री.संजय शिरसाट (औरंगाबाद पश्चिम) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रकल्पग्रस्त व्यक्तीला अथवा प्रकल्पग्रस्त व्यक्तींच्या कुटुंबातील तिच्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीला नोकरी विषयी सवलतीच्या संदर्भात जा.क्र.जिल्हा पुनर्वसन /मअ/प्रकल्प प्र क्र.३२३/३२७१/ प्रपत्र जिल्हाधिकारी कार्यालय यवतमाळ यांनी सदरचे प्रमाणपत्र दि.७/०९/२००९ रोजी जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी यांचे स्वाक्षरीने निर्गमित केलेले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, गट ग्रामपंचायत भंडारी-पारध (ता.पुसद, जि.यवतमाळ) यांनी दि.२७/०१/२००१ च्या प्रत्रान्वये भूसंपादन मामला ६०/६५/७० रेकॉर्ड नसल्याचे कळवूनही तत्कालीन भूसंपादन अधिकारी यांनी सदरचे प्रमाणपत्र दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरील व्यक्ती ही गट ग्रामपंचायत भंडारी-पारध (ता.पुसद, जि.यवतमाळ) येथील रहीवाशी नसुन सुध्दा त्याला कोणत्या कागदपत्राच्या आधारे सदरचे प्रमाणपत्र दिले गेले,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीअंती सदरचे प्रमाणपत्र बनावट दस्ताऐवजाच्या आधारे निर्गमित केले गेलेल्या संबंधीत अधिकारी यांचेवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

तथापि, गट ग्रामपंचायतचे दि.२७/०१/२००१ चे पत्र हे अतिरिक्त स्वरूपाचे कागदपत्र आहे. भूसंपादन अधिकाऱ्यांचे घर/ शेती संपादनाबाबतचे प्रमाणपत्र हेच संपादनाबाबतचा अंतीम पुरावा असतो व त्या आधारेच जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी हे प्रकल्पग्रस्त प्रमाणपत्र निर्गमित करतात. त्यामुळे ग्रामपंचायतचे पत्र/ प्रमाणपत्रामुळे किंवा रेकॉर्ड उपलब्ध नसल्यामुळे प्रकल्पग्रस्त दाखला देण्यावर काहीही फरक पडत नाही.

(३) प्रकल्पग्रस्तांची शेती/ घर संपादीत झाल्यास त्याबाबतचे भूसंपादन अधिकारी यांच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे प्रकल्पग्रस्तांचा दाखला दिला जातो. त्याकरीता तो व्यक्ती/ त्याचे वारस त्याच गावाचे रहीवासी असावेच असे बंधन नाही.

(४) योग्य कार्यपध्दतीने प्रमाणपत्र दिल्यामुळे चौकशीचा प्रश्नच उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदेड जिल्हयात बनावट पावत्यांद्वारे वाळूमाफियांकडून शासनाची
लाखो रुपयांची होत असलेली फसवणूक**

(३२) * ५३२१९ श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय महसूल मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्हयात वाळू तस्करीचे प्रमाण सर्वाधिक असून या ठिकाणी वाळुची तस्करी करून व नकली शाईचा वापर करून बनावट पावत्या तयार करून वाळूमाफिया व सरकारी कर्मचारी शासनाची लाखो रुपयांची फसवणूक करित असल्याचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाची फसवणूक करणाऱ्या सरकारी कर्मचाऱ्यांवर व वाळूमाफियांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) एका वृत्तपत्राच्या दिनांक ०३/०३/२०१६ व दिनांक ०५/०३/२०१६ रोजीच्या अंकामध्ये नांदेड जिल्हयात अवैध वाळू उत्खनन व त्यात “मॅजिक शाई” च्या वापराविषयी अनुक्रमे “मॅजिक पेनच्या धुळफेकीने शासनाला लाखोंचा गंडा” व “ मॅजिक पेनच्या प्रकरणाने वाळूमाफियांचे धाबे दणाणले” या मथळ्याखाली बातमी प्रसिध्द झाली होती. सदर बातमीच्या अनुषंगाने चौकशी करून कारवाई करण्यासंदर्भात उपविभागीय अधिकारी, धर्माबाद यांना सूचना देण्यात आल्या आहेत. चौकशीअंती योग्य ती कार्यवाही करण्याची तजविज ठेवली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील गायरान व गावठाण जमिनीवर बांधण्यात
आलेली अतिक्रमित घरे नियमित करण्याबाबत**

(३३) * ५२८६६ श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील गायरान व गावठाण जमिनीवर बांधण्यात आलेल्या घरांवरील निष्कासीत कारवाई थांबवून सदरची अतिक्रमित घरे नियमित

- करण्याची मागणी प्रांताधिकारी यांचेकडे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गावठाण व गायरानामध्ये सर्व सुविधा देवून घरकुले, प्रा.आ.केंद्र, जिल्हा परिषद शाळा, वीज, पाणी, रस्ते इ.आरोग्य विषयी सुधारणा करणेसाठी शासनाने केलेला सर्व खर्च वाया जाणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अतिक्रमित केलेली घरे नियमित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

- (२), (३) व (४) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र.जमीन ०३/२०११/ प्र.क्र.५३/ ज-१, दि.१२ जुलै, २०११ प्रमाणे ज्या प्रकरणात शासनाच्या निर्णयाव्दारे भूमीहीन शेतमजूर, अनुसूचित जाती / जमातीतील व्यक्ति इत्यादींचे अतिक्रमण नियमानुकूल करण्याबाबत यापूर्वीच निर्णय घेण्यात आला आहे, अशी अतिक्रमणे तसेच शाळा, दवाखाना किंवा इतर सार्वजनिक प्रयोजनार्थ बांधकाम यांची अगोदरच अस्तित्वात असलेली अतिक्रमणे वगळता गायरान / गुरचरण व गावाच्या सार्वजनिक वापरातील जमिनीवरील अन्य प्रयोजनांसाठी झालेली अतिक्रमणे तथा अनधिकृत बांधकामे फार जुनी असली व बांधकामावर फार खर्च केला असला तरी निष्कासीत करण्याची कार्यवाही करणेबाबत निर्देश असल्यामुळे सदर अतिक्रमण नियमित करता येणार नाहीत.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे चारकोप (मुंबई) येथील पाणस्थळ जागेवर भराव
 टाकून विकास करण्यात येत असल्याबाबत**

(३४) * ४९६८१ श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चारकोप, चांदिवली (मुंबई) येथील सेक्टर-२ मधील सर्व्हे क्र.४१ सीटीएस क्र.३ बी ही जागा सन १९७२ साली, कुंभार कला औद्योगिक वसाहतीला करारावर देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सन २०१० साली केंद्रीय वने व पर्यावरण मंत्रालयाने पाणस्थळाची जागा विकसित करण्यास मनाई केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या पाणस्थळाच्या तलावात भराव टाकून तलाव बुजविण्याचे काम सुरु असल्याबाबतची तक्रार तेथील स्थानिक रहिवाशांनी उपनगर जिल्हाधिकारी यांचेकडे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधितांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) मौ. चारकोप, ता. बोरिवली येथील स.नं. ४१, न.भू.क्र. ३ब/२ मधील ६ एकर जमीन कुंभारकला सहकारी संस्थेस औद्योगिक प्रयोजनार्थ (विटा. मडकी, इ तयार करणे) भाडेपट्ट्याने काही अटी व शर्तीच्या अधीन राहून शासन जापन, महसूल व वन विभाग. दिनांक ८.४.१९७१ अन्वये मंजूर करण्यात आली होती, हे खरे आहे. तथापि, सदर संस्थेने काही अटी व शर्तीचा भंग केल्याने अपर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी दिनांक २१.५.१९८१ च्या आदेशान्वये सदरचा भाडेपट्टा रद्द केला होता.

तदनंतर सन २००४ साली मौ. चारकोप, ता. बोरिवली येथील स.नं. ४१, न.भू.क्र. ३/ब/२ मधील जमिनीपैकी १८००० चौ.मी. जमीन कुंभारकला सहकारी गृहनिर्माण संस्थेस निवासी प्रयोजनासाठी कब्जेहक्काने काही अटी व शर्तीस अधीन राहून मंजूर करण्यात आली आहे.

(२) केंद्रीय वने व पर्यावरण मंत्रालयाने सन २०१० मध्ये पाणथळ जागा (संवर्धन प्रबंधन) नियम, २०१० (Wetland Conservation and Management Rules.२०१०) राजपात्रात प्रसिध्द केले असून पाणथळ जागेमध्ये पुनःप्रापणास प्रतिबंध करण्यात आला आहे.

(३) डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान तलावात भराव टाकून भरणीबाबत जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर कार्यालयात तक्रार प्राप्त झाल्याचे आढळून आले नाही.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोडोली (ता.पन्हाळा, जि.कोल्हापूर) येथील बस
स्थानकाला आगाराचा दर्जा देण्याबाबत**

(३५) * ४१८५० श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय

परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोडोली (ता.पन्हाळा, जि.कोल्हापूर) येथील बस स्थानकात प्रतिदिन १०० बस गाड्यांची आवक जावक होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास कोडोली बस स्थानक राष्ट्रीय महामार्ग क्र.२०४ व राष्ट्रीय महामार्ग क्र.४ या महामार्गांना जोडणाऱ्या राज्य मार्गावर स्थित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रवाश्यांच्या व कर्मचा-यांच्या सोयीसाठी कोडोली बस स्थानकाला आगाराचा दर्जा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) कोडोली बसस्थानक हे कोल्हापूर मध्यवर्ती बसस्थानकापासून ३३.२ व शिराळा बसस्थानकापासून २१.५ कि.मी. अंतरावर आहे. कोडोली बसस्थानकावरून कोल्हापूर ३३, इचलकरंजी २४, मलकापूर ३५,इस्लामपूर १७,मिरज ०२,शिराळा ३२ अशा एकूण १४३ फे-या चालनात आहेत. या बसस्थानकावर ०९.०० ते १७.०० अशा पाळयामध्ये वाहतूक नियंत्रकांची नेमणुक केलेली असून याठिकाणी विद्यार्थी तसेच कर्मचारीवर्गाना पास देण्याची सोय, प्रवाशांना आगाऊ आरक्षण देण्याची सोय उपलब्ध आहे. महामंडळाने कोडोली बसस्थानकात प्रवाशांच्या व कर्मचा-यांच्या सोयीसाठी पुरेशा सुविधा उपलब्ध करून दिलेल्या आहेत. महामंडळाचे आगार निर्मिती विषयक मार्गदर्शक तत्वे लक्षात घेता, कोडोली या बसस्थानकाला आगाराचा दर्जा देणे अशक्य आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जाधववाडी धरण (ता.मावळ, जि.पुणे) प्रकल्पग्रस्तांचे खेड तालुक्यातील
गांवांमधील पुनर्वसन रद्द करण्याबाबत**

(३६) * ५१४८१ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जाधववाडी धरण (ता.मावळ, जि.पुणे) प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनासाठी खेड तालुक्यातील मौजे येलवाडी, सांगुडी, खालुम्ब्रे, कान्हेवाडी तर्फे चाकण या गावांमधील जमिनी १९९७ साली वा त्यादरम्यान शेतकरी लाभक्षेत्रात येत नसतानाही आरक्षित करण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त गावांमध्ये जमिनी आरक्षित केल्याने शेतकऱ्यांना जमिनीचे घरगुती वाटप, खातेफोड अथवा खरेदी विक्री करण्यास अडचणी येत असल्याचे माहे जानेवारी २०१६ वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त गावांमध्ये पुनर्वसन रद्द करणेबाबत स्थानिक लोकप्रतीनिधींनी दिनांक २ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी, पुणे यांस निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त गावांमध्ये पुनर्वसन रद्द करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

खेड तालुक्यातील मौजे वेलवंडी, सांगुडी, खालुम्ब्रे, कान्हेवाडी तर्फे चाकण या गावांतील जमीन जाधववाडी प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रात समाविष्ट असल्याने त्यावर पुनर्वसनासाठी राखीव असल्याचे शेरे नोंदविण्यात आले होते. तसेच सन २००३ मध्ये सदर प्रकल्पातील कालवे रद्द करण्यात आले असले तरी कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे उभारून लाभक्षेत्र कायम ठेवण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

पुनर्वसनासाठी राखीव ठेवण्यात आलेल्या क्षेत्रास बाधा न आणता घरगुती वाटप, खातेफोड, खरेदी विक्री, इत्यादीसाठी मागणीनुसार परवानगी देण्यात येते.

(३) हे खरे आहे.

(४) जाधववाडी प्रकल्पाचे लाभक्षेत्र कायम ठेवण्यात आले असल्याने पुनर्वसन रद्द करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नायगाव (जि.नांदेड) तालुक्यातील नारसी उपकेंद्राचे
२२० के.व्ही.चे काम अपूर्ण असल्याबाबत**

- (३७) * ५३२१० श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगाव) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) नायगाव (जि.नांदेड) तालुक्यातील २२० के.व्ही. नारसी उपकेंद्राचे काम सन २०११ मध्ये पूर्ण होणे अपेक्षित असतांना अद्यापही काम पूर्ण केले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ४२.२९ कोटी रुपयांचा हा प्रकल्प असून, या प्रकल्पामधून विज पुरवठा होणारी सर्व गावे अंधारात आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गावाना विजे अभावी पाणी न मिळाल्याने शेतातील पीके करपून जात आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय ,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने प्रकल्पाचे काम अपूर्ण ठेवल्यामुळे संबंधित गुत्तेदार व अधिकारी यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत व उपकेंद्राचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

अस्तित्वात असलेल्या १३२ के.व्ही. नारसी उपकेंद्रातून वीज पुरवठा सुरळीतपणे सुरु आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) २२० के.व्ही. नारसी उपकेंद्राच्या कामाचे कंत्राट मे. ईसीआय - शांघाय या कंपनीस देण्यात आले होते. तथापि सदर कंत्राटदाराने दिलेल्या वेळेत काम पूर्ण न केल्याने त्यांचे कंत्राट रद्द करण्यात आले आहे. दरम्यानच्या कालावधीत भोकर जि.नांदेड येथे २२० के.व्ही. उपकेंद्र स्थापन झाले असून २२० के.व्ही. वाघाळा उपकेंद्राचा वीज भार २२० के.व्ही. भोकर उपकेंद्रावर स्थलांतरीत करणे शक्य असल्याने व २२० के.व्ही. नारसी उपकेंद्र व संलग्न वाहिनीचे काम

किरकोळ प्रमाणात झाले असल्यामुळे सध्यःस्थितीत २२० के.व्ही. नरसी उपकेंद्राची आवश्यकता दिसून येत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे राजुरा, बामनवाडा व चुनाळा (ता.राजुरा, जि.चंद्रपूर) येथील आदिवासींच्या जमिनी गैरआदिवासींना विक्री होत असल्याबाबत

(३८) * ३९९७० श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजुरा (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील राजुरा, बामनवाडा, चुनाळा येथील आदिवासी बांधवांच्या जमिनी, गैर आदिवासींनी अनधिकृतपणे हस्तगत करून सदर जमिनीचे प्लॉट पाडून जमिनी विकण्यात आली असल्याची तक्रार मा.आदिवासी विकास मंत्री, मा.महसूल मंत्री यांचेकडे माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर बाब महाराष्ट्र जमिन महसूल अधियिम १९६६ च्या कलम ३६ भंग झाल्यामुळे सर्व लेआऊट दिनांक १२ ऑगस्ट, २०१३ रोजीच्या पत्रान्वये रद्द करण्याचे आदेश शासनाने दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त शासनाच्या आदेशाची अंमलबजावणी अधिकाऱ्यांनी न केल्यामुळे आदिवासींच्या करोडो रुपयांच्या जमिनी अतिक्रमण धारकांच्या ताब्यात जात आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने आदिवासींच्या जमिनी परत करण्याबाबत तसेच दोषी असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४), (५) व (६) प्रश्नाधिन विषयाबाबत तक्रार प्राप्त झाली आहे.

मौजा राजुरा येथील ५, मौजा धोपटाळा येथील २, मौजा रामपूर येथील ३ व मौजा थुटरा येथील १ अशा एकूण ११ प्रकरणी आदिवासी व्यक्तींच्या जमिनीबाबत अकृषिक परवानगीचे आदेश जिल्हाधिकारी कार्यालय,

चंद्रपूर यांच्याकडून देण्यात आले होते. तथापी अकृषिक परवानगी नंतर अशा जमिनीवरील भूखंड गैरआदिवासी व्यक्तींना विक्री होत असल्याचे प्रथम दर्शनी निदर्शनास आल्याने सदर प्रकरणी विभागीय आयुक्त, नागपूर यांच्याकडून पुनर्विलोकनाची परवानगी प्राप्त करून घेऊन जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांनी उक्त अकृषिक परवानगीचे आदेश रद्द केले. तदनंतर सदर आदेशाविरुद्ध जमीन धारकांनी अपर आयुक्त, नागपूर यांच्याकडे केलेल्या अपिलात जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांचे उक्त आदेश रद्द करण्यात आले.

मौजा बामनवाडा येथील आदिवासी व्यक्तींच्या ११ जमिनीस उपविभागीय अधिकारी, राजुरा यांनी अकृषिक परवानगी देण्याबाबतचे आदेश दिले आहेत. त्यामधील २ आदिवासी व्यक्तींच्या जमिनीबाबत अकृषिक परवानगीच्या आदेशात "परवानगीशिवाय प्लाटची विक्री न करण्याची" अट असून सुद्धा प्लॉटची विनापरवानगी विक्री केल्यामुळे त्याबाबत नियमानुसार क्षेत्रिय स्तरावर कार्यवाही करण्यात येत आहे.

मौजा चुनाळा येथील आदिवासी जमिनीस अकृषिक परवानगी देण्याबाबतचे एकही प्रकरण नाही.

भिवंडी (जि. ठाणे) येथील गोदामातून इथेनॉल अल्कोहोल जप्त केल्याबाबत

(३९) * ४१५१० श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि. ठाणे) येथील गोदामातून सुमारे ३५ लाखांचे इथेनॉल राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने जप्त केल्याचे दिनांक ०१ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती उक्त प्रकरणी दोषीविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

सदर बाब दि.२९/०४/२०१५ रोजी निदर्शनास आली आहे.

(२) व (३) राज्य उत्पादन शुल्क भरारी पथक यांच्या दि.२९/०४/२०१५ रोजीच्या कार्यवाही मध्ये एकूण रु.६२,३०,१००/- किंमत असलेल्या इथेनॉल अल्कोहोल साठा जप्त करण्यात आला आहे. या गुन्ह्यात तीन आरोपी असून दोन आरोपींना मा. न्यायालयातून अटकपूर्व जामीन मिळलेला आहे. एका आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. सदर आरोपी विरुद्ध गुरनं. १६४/२०१५ नुसार गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे येलवाडी (ता.खेड,जि.पुणे) मधील गायरान जागेत गौण खनिज
 उत्खनन करून अतिक्रमणे करण्यात आल्याबाबत**

(४०) * ५१९९५ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय महसूल मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे येलवाडी (ता.खेड, जि.पुणे) मधील गट क्र. ३००/१, ४६१/१ आणि ४६१/२ या गायरान जागेत माहे डिसेंबर, २०१२ मध्ये वा त्यादरम्यान गौण खनिज उत्खनन करून अतिक्रमणे करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अतिक्रमण काढण्याबाबत ग्रामपंचायतीने दिनांक २३ ऑक्टोबर २०१३ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हाधिकारी, पुणे यांस निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अतिक्रमणे काढण्याबाबत तसेच अतिक्रमण न काढणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) ग्रामपंचायत येलवाडी यांनी जिल्हाधिकारी, पुणे यांना प्रश्नाधीन गायरान जमिनीवरील जुनी अतिक्रमणे निष्कासनाबद्दल दि.१७/१०/२०१३ चे निवेदन दिले आहे. डिसेंबर,२०१२ मध्ये किंवा त्यासुमारास सदर ठिकाणी गौण खनिज उत्खनन करून अतिक्रमण केल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(३) व (४) मौजे येलवाडी (ता.खेड, जि.पुणे) येथे प्रश्नाधीन गायरान जमिनीवर जुनी निवासी व वाणिज्यिक स्वरूपाची अतिक्रमणे असून सदर अतिक्रमण निष्कासीत करण्याविषयी ग्रामपंचायत, येलवाडीकडून प्राप्त निवेदन तहसिलदार, खेड यांच्याकडून संबंधित गावाचे तलाठी व ग्रामसेवक यांच्याकडे चौकशीसाठी पाठविण्यात आले असून सदर अतिक्रमणे किती दिवसांपासूनची आहेत, प्रत्येक अतिक्रमणाखाली क्षेत्र किती आहे याची तपासणी सुरु आहे. सदर तपासणी पूर्ण होऊन शासनाकडे याबाबतचा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यावर शासन प्रचलित धोरणानुसार या कामी उचित निर्णय घेईल.

रिट याचिका क्र.३६४४/२००९ मध्ये मा.उच्च न्यायालयाने अतिक्रमण धारक अर्जदारांचे अतिक्रमण नियमानुकूल करण्याबाबतचे प्रलंबित निवेदन निकाली काढेपर्यंत 'जैसे थे' परिस्थिती ठेवण्याचे आदेश दि.०८/०४/२०१० रोजी दिले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील शेतकऱ्यांनी इथेन
वायूची पाईपलाइन टाकण्यास केलेला विरोध**

(४१) * ३९९७१ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने इथेन वायूची वाहतूक करण्यासाठी दहेज ते नागोठाणेपर्यंत (जि.रायगड) रिलायन्स गॅस पाईपलाइन्स लि. कंपनीला, पाईपलाईन टाकण्याची परवानगी दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पेट्रोलिअम व मिनरल पाईपलाइन्स जमिनीच्या वापराच्या हक्काचे संपादन अधिनियम, १९६२ च्या कलम ३ (१) अन्वये केंद्र शासनाच्या माहे जुलै, २०१५ च्या राजपत्रात प्रसिध्द करून कर्जत तालुक्यातील अनेक शेतकऱ्यांना जमिनीखालून वापराबाबतचे हक्क संपादन करण्यासाठी सूर्या प्रकल्प, डहाणू तसेच रिलायन्स गॅस पाईपलाइन्स लि. यांना भूसंपादन करण्यासाठी उप जिल्हाधिकारी यांनी दिनांक १ ऑगस्ट, २०१५ रोजी नोटीस पाठविली आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर नोटीशीला शेतकऱ्यांनी व स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी लेखी हरकत घेऊन विरोध दर्शविला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांच्या मागण्या संदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) होय. केंद्र शासनाने अशी परवानगी दिली आहे.

(२) केंद्र शासनाच्या दिनांक २८/७/२०१५ च्या अधिसूचनेच्या अनुषंगाने उपजिल्हाधिकारी (भूसंपादन) तथा सक्षम प्राधिकारी, रिलायन्स गॅस पाईपलाईन यांच्या कार्यालयाकडून भूसंपादनात बाधित होणाऱ्या शेतकऱ्यांना पेट्रोलियम व मिनरल्स पाईपलाईन्स अधिनियम १९६२ च्या कलम ३(१) नुसार अधिसूचनेच्या प्रतीसह कलम ३(३) नुसार दिनांक ३/८/२०१५ रोजी नोटीसा निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

(३) सदर नोटीशींना संबंधित शेतकऱ्यांनी अधिनियमाच्या कलम ५(१) नुसार हरकती/सूचना सादर केल्या आहेत.

(४) व (५) पेट्रोलियम व मिनरल्स पाईपलाईन्स अधिनियम, १९६२ च्या कलम ५(२) नुसार प्राप्त झालेल्या हरकती/सूचनांची सुनावणी उपजिल्हाधिकारी (भूसंपादन) तथा सक्षम प्राधिकारी, दहेज-नागोठणे, इथेन पाईपलाईन प्रकल्प, ठाणे यांनी घेतली असून त्यांनी भूसंपादन संस्थेचे अभिप्राय घेतले असता, त्यांनी उक्त अधिनियम १९६२ व भूसंपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करतांना उचित भरपाई मिळण्याचा आणि पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम २०१३ मधील तरतुदीनुसार संबंधितांना नुकसान भरपाईची रक्कम देण्यात यावी असे अभिप्राय दिले त्यानुसार कलम ५(२) नुसार आदेश निर्गमित केले आहेत. तसेच मौजे निकोप, कडाव, वडवली, भादगाव, वावलोली, कोशाने, सावरगाव, वांजळे या गावांची उक्त अधिनियमाच्या कलम ६(१) नुसार अधिसूचना केंद्र शासनाच्या दिनांक १५/१/२०१६ च्या राजपत्रात प्रसिध्द झाली असून उर्वरित मौजे देऊळवाडी व हालीवली गावांची अधिसूचना केंद्र शासनाकडे प्रसिध्दीकरिता सादर करण्यात आली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बोल्हेगाव (जि. अहमदनगर) येथे बनावट वीज भरणा केंद्र चालवून ग्राहकांची
आणि महावितरण कंपनीची केलेली फसवणूक**

(४२) * ४१६२३ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील

गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोल्हेगाव (जि. अहमदनगर) येथे महावितरण कंपनीची परवानगी नसतांना इलेक्ट्रॉनिक दुकानात अजय भगत यांनी बनावट वीज भरणा केंद्र सुरु करून ग्राहकांकडून वीज बिलाची रक्कम घेऊन ग्राहकांची व महावितरण कंपनीची फसवणूक केल्याची बाब दिनांक ३१ जानेवार, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने ग्राहकांची व महावितरणाची फसवणूक करणाऱ्यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी महावितरण कंपनीने चौकशी केली आहे.

(३) महावितरण कंपनीकडून संबंधितांविरुद्ध तोफखाना पोलीस स्टेशन सावेडी येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :

मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.